

Kral přińdže!

**Hlej, twój kral přińdže k tebi,
sprawny a pomocny.**

Sacharja 9,9

Hdyž běchu so do přewróta přiwuzni abo přečeljo ze zapada přizjewili, bě to kóždy raz wulki podawk. Mnozy mjez nami so zawěšće hišće derje na to dopominaja: Tajki wopyt dyrbjachmy jara rjenje powitać. Někotre zarjadniske wěcy mějachu hosćiceljo hižo zahe dosć wobstarać. Pola zamołwiteho na radže wokrjesa dyrbjachu próstwu wo dowolnosť za zapućowanje do NDR stajić a po tym zo běchu ju dóstali, mějachu ju přečelam do zapada pósłać. Ale hišće komplikowaniši bě problem, wotpowědne jědže wobstarać. Druhdy su hosćiceljo hižo štwórc lěta do toho započeli so w rěznistwje za ruladami naprašować. Tež najlěpše piwo dyrbjěše na blidže stać – snano samo Radebergske. Tajke eksportowe piwo njebě lochko dóstać, tak zo žadaše sej wobstaranje wulku wutrajnosť. Hdyž pak bě skónčnje džeń přijězda zapadnych přiwuznych přišo, běchu přihoty w hóstnej stwě a po cyłym domje dokončene. Tež spodobny program za dalokich hosći běše postajeny.

Tak wulka bě nałožena próca, tak wysoke běchu wudawki – jenož za někotrych přiwuznych abo přečelow, kotřiž tola po někotrych dnjach zaso wotjědžechu a po tym zaso swoje wšedne žiwjenje na zapadže dale wjedžechu bjez wjetšeho zajima za nas w NDR.

Zaso započnje so adwentny čas. Adwent je čas přichada. Bibliske hrono, kotrež

temu přenjeje njeđeje adwenta ale tež temu cyłego časa wopisuje, pochadza ze Stareho zakonja. Namakamy je pola profeta Sacharje. Tam rěka: „Hlej, twój kral přińdže k tebi, sprawny a pomocny.“

Kral přińdže! Nimamy hižo žanych kralow w Němskej. Ale móžemy sej tola derje předstajić, što to woznamjenja, hdyž kral přińdže. Kral je njewotwisny, dokelž je knjezićel bjez wólby, jenož po pochadže. Dobry kral so za swój lud zajimuje. Pućujo

kral abo tajka idealna kralowna na zemi. Z tuteje přičiny nimamy hižo žaneho krala w Němskej.

Hdyž pak biblija tele zapřijeće za Boha wužiwa, ma wona runje tajki idealny wobraz krala před wočomaj. Haj, tak kaž sym to runje wopisował, tak chce Bóh, kral žiwjenja, za nas, swój lud, přítomny býć a jednać. Tehodla móže profet Sacharja tak zahoriće wołać: „Hlej, twój kral přińdže k tebi.“

Hodowne wokno we wołtarnišću Hodžijskeje cyrkwyje

Foto: Krystof Rummel

po kraju styši a widzi starosće a nuzu ludzi. Hdyž je jemu móžno, stara so wo polepšenje žiwjenskeje situacije svojich poddanow. A hdyž je woprawdže dobry kral, čini to wšo njesebičnje a rady wšitkim pomaha. Předewšěm pak stara so wo sprawny porjad w kraju, kotryž je wšitkim wužitny a spomózny.

Sym nětko idealny wobraz krala rysował. Wěmy, zo njeeksistuje tajki idealny

„Mój kral přińdže ke mni.“ To njech kóždy z was wuprja a sprawnje wuznawa. Runje to mjenujcy – sprawny a pomocny knjezićel – chce Jezus Chrystus za kóždeho čłowjeka býć. Sym na spočatku rysował, kak su ludžo we wuchodnej Němskej hosći ze zapada witali a kajku prócu a kajke wudawki su za normalnych a druhdy samo tróšku swojoraznych ludzi nałožowali, kotřiž po někotrych dnjach zaso wotjědžechu.

K nam pak njepřińdže jenož přerězny čłowjek. K nam přińdže woprawdžity a dobry kral zemje. Njeje to dosahacy argument, zo so tež ja nutřkownje w swojej wutrobje derje na jeho přichad přihotuju? Tuž spěwajmy tež my w přichodnych tydžejach poŕni wjesela (Spěwarske 3,1):

Nětk durje, wrota wotewrće,
k wam přichadza Knjez krasnosť;
wón z kralom wšěch je kralstwow
a Zbóžnik chudych hrěšnikow;
wón skića zbožo, žiwjenje.
Tuž z wjesołosću wyskajće:
Budź chwaleny mój Bóh,
mój Wótčec bohaty.

Krystof Rummel

Adwentny wěnc a swětło swěta

Lube džeci, srjedź zašeho měsaca běchmy hišće z latorničkami po měsće čahnyli a nětko swěci so na našim adwentnym

wěncu hižo přenja swěčka. Štyri njedzele do hód so přenja swěčka zaswěci a potom z kóždej njedzeli jedna swěčka wjace, doniž so potom na poslednej njedzeli do patoržicy wšitke štyri njeswěca.

Mi so to někak lubi, cyła bydlenka skutkuje potom tajka přitulna, a jeli potom z nanom a sotru na konopeju sedžimy a sej knihu wobhladamy, so mi docyła wjace won nochce. Čehodla pak potom nimamy cytu zymu dołho tajki rjany wěnc na bližje? Jeničce zo bychmy widželi kelko dnjow hišće hač do hód je? Myslu sej, zo bychmy to runje tak z našimi adwentnymi protyčkami zamóhli, kiž maja za kóždy dzeń małke durčka (a słódku šokoladu).

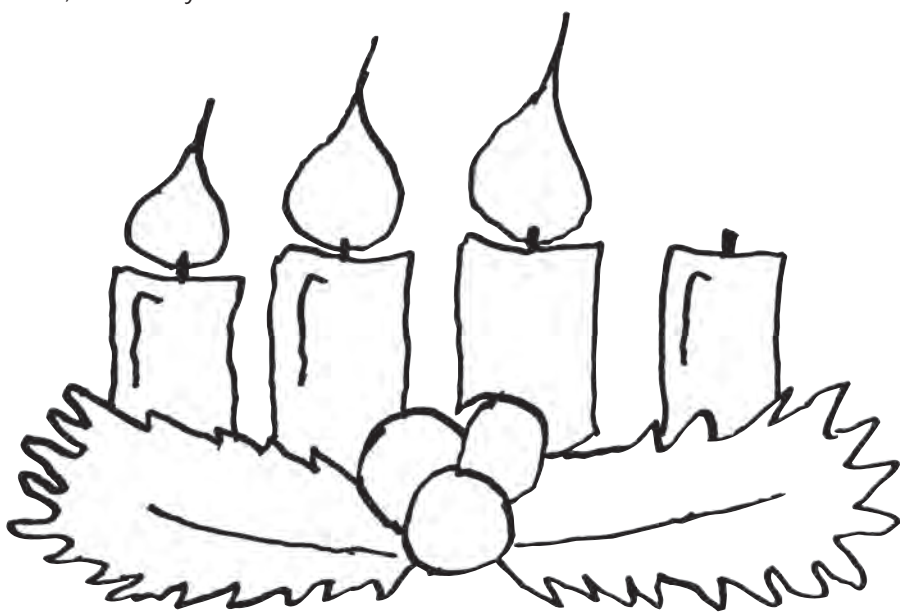
Tuž sym so maminki prašała a po krótkim přemyslowanju smy potom cytu chwilu wo tym řečeli. Njeje připad, zo so swěčki wužiwaya. Ludžo so w tutym dohodownym, adwentnym času na hody prihotuja. A hody, to tola mjeztym wěm, swjećimy narod Jezusa, Božeho syna. Swěčki na wěncu

pak njesu žane narodninske swěčki za Jezusa (to bě znajmjeńša ideja mojeje małeje sotřički). Nank je hišće přidał, zo by to dosć spodziwnje było, Jezusej kóžde lěto znowa štyri swěčki stajić, mjeztym dyrbi tola kusk starši być.

W bibliji móžemy čitać, zo je Jezus wo sebi prajił: „Ja sym swětło swěta.“ A jako dopomnjenku na to stajimy swěčki, kiž do tych husto ćmowych popołdnjow w decembrje kusk swěta a přitulnosće přinjesu. Tak kaž je z kóždej njedzeli wjace tuteho ćopłego swěta na našich wěncach widžeć, přinđže z Jezusowym narodom swětlo do našeho swěta.

Maminka twjerdži, zo ma wěnc nas tež na druge wašnje dopominać. Kulojtosć adwentneho wěncu ma nam pokazać, zo so hodowne wjeselo lěto wob lěta znowa woswjeću – tak kaž narodniny abo někajki druhi swjeden, kiž tola tež kóžde lěto znowa swjećimy. Nank je potom hišće dodał, zo su tež hałuzu, kotraž so za tajke wěncy wužiwaya, něšto wosebite. Mjeztym zo mjenujcy lišćo druhich štomow w nazymje spada, wostanu hałuzu tuteho štomu přez cyłe lěto zelene – tak kaž tež lubosć Boha nas přez cyłe lěto přewodža. Waša Mina

Měrcin Balcar

Wumolujće adwentny wěnc!

Rys.: Měrcin Balcar

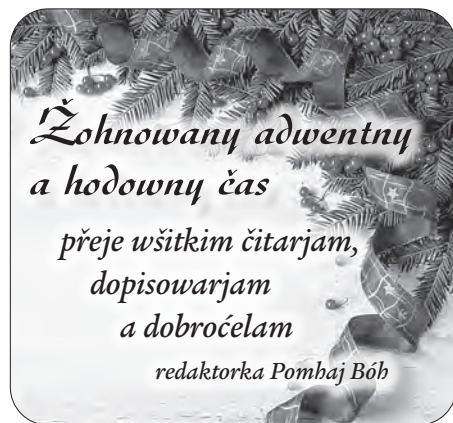
Dary za nowy spěwnik za džeci a młodostnych

Serbske ewangelske towarstwo ma wot pohlad, w léce 2022 spěwnik ze serbskimi nabožnymi spěwami za džeci, młodostnych a swójby wudać. Wone chce z nim serbske ewangelske swójby a nabožnu wučbu podpěrać. W léce 1998 wudaty jednory zešiwk hižo njedosaha. Projektna skupina mjeztym pilnje na zestawje něhdže 130 spěwow džela. Financowanje so ze wšela-

kich stron podpěruje. Smy pak tež na dary pokazani. Tuž prosymy was, składujće za naše předewzace a přepokazajće swój dar na konto Serbskeho ewangelskeho towarstwa při nalutowarni Budyšin, konto DE03 8555 0000 1000 0831 67, zaměr: spěwnik.

Rady sponsorow w knize mjenujemy.

Mato Krygař, předsyda SET

Žohnowany adwentny a hodowny čas

přeje wšitkim čitarjam,
dopisowarjam
a dobroćelam

redaktorka Pomhaj Bóh

Adwentnička wupadnje

Po serbskich kemšach 5. decembra w 14.30 hodž. chcychmy so k našej tradicionalnej adwentničke na Michałskej farje zeńć. Hladajo na aktualnu situaciju koronapandemije dla dyrbymy kaž hižo loni zarjadowanje wotprajić. Přeprosymy pak na předwidžanej Božej službje 5. a 26. decembra. Plaća 3G-prawidła.

Serbski wosadny zwjazk

Koncert wupadnje

Bohužel njemóžemy pod datymi wobstojnosćemi tež lětsa naš tradicionalny adwentny koncert přewjesć. Nadžijamy pak so, zo so nam klětu poradzi, tradiciju znowa dale wjesć. Přejemy wšěm svojim swěrnym připoslucharjam a připoslucharkam žohnowane hody a strowe nowe lěto.

Předsydstwo

1. serbskeje kulturneje brigady

„Dobry pastyr“ w Rakecach

Zwukowej instalaciji „Dobry pastyr“, kotraž bě za čas korony w měrcu a aprylu w Rakečanskej cyrkwi dožiwić, je so spožčiło Ewangelske medijowe myto. Předsyda Ewangelskeho medijoweho zwjazka w Sakskej, wyši krajnocyrkwinski rada Ihmels, je myto 17. nowembra na małej swjatočnosći akteram w Rakecach přepodał. Zwukowa instalacija bě w běhu lěta w cyrkwjach w Radeburgu, Žitawje a Kinsporku slyšeć. Wot 8. decembra hač do srjedź januara změja zajimcy znowa skladnosć, ju w Rakečanskej cyrkwi dožiwić. Wona zaklinči wšednje wot 9 do 20 hodž. kóžde 20 mjeńšin. Zastup je darmotny.

Rakečanska wosada

Foto: Rakečanska wosada

Zwučenoscé

Wosrjedz oktobra bě sej Mila Drježdžanske domino-kamuški kupiła. Bosćan hladaše wumjetujo na nju. „To tola móžno njeje, njemóžeš da z tymi kuskami hač do decembra čakać?“

„Wěš tola, kak rady je jěm. Cyłe lěto sym dyrbała na nje čakać.“

„Ty přehnaješ, to bě maksimalnje tři štwórc lěta!“

Mila woćini tyzku. „Čas tak leći a šwupdiwup, naraz wuhladaš wšudže zaso Ochranowske hwězdy.“ Wona suny sej kusk do huby a hnydom dalši. „Hmm, su tak doobre! Chceš raz spytać?“

„Ně, dźakuju so. Wčera sym na zahrodze hišće w krótkich cholowach trawu sykl. To tola njemóžu dženasa poprjančki chłóšćić. A k temu tajke slódkie z marcipanom a wišnjowym želejom!“

„Nó haj, tak tołsta njejsym a hdyž bych kaž žerdka była, so ci tež lubiło njeby.“

Mila a Bosćan so zaso raz wurěčowaštaj. Te napjate prašenje bě přeco, što jako přeni womjelkny.

„A što je z rumpodichami, kiž sym njedawno zady w awće widžala? Te drje běchu wot lońšeho wyše?“ Woći Mile so dobyćersce swěćeštej.

Bosćan wotkiwny. „Ach, to je ředka družina, kiž naše wnučki rady jědža. Štož maš, to maš.“

Wona njepopušći. „Měniš, zo rumpodichow krótko do hód wjac njedawa? To jeničke, štož móže so stać, zo potom hinak řekaja. Snano brodate šoko-figury.“

„Ach přestań, wo tym ty ničo njerozumiš.“

„Runje tak wjele kaž ty wo domino-kamuškach.“

Bosćan wopušći kuchnju. Měješe wurěčowanje syte.

Někotre tydženje pozdžišo so wšudže we wognach zyboleše. Elektriske hwězdy, swěčki, soby a štomiki napřemo frinoklach. Spodziwnje, wo powyšnych plaćiznach za milinu njebě ničo pytnýć. Jenož słyšeć, hdyž Bosćan powěsće w rozhłosu abo telewiziji zapiny. Doma w jeju měšćanskim bydlenju bě nětko chětro měrne. Mila bě k dźowce wotjěła, zo by so wo wnučka starała. Hólc bě sej při ko-

pańcy nohu zlamať.

Tajku čišinu w bydlenju njebě Bosćan zwučeny. Samota jemu njetyješe. Runje nětko w dohodownym času. Druhdy so samo za pingpong-dialogami žedžeše. Bóle wšak za wobjedom, kiž zamó jeho žona tak mištersce warić. Jemu sliny běžachu, hdyž na wón a slód jenož myseše. Abo styskaše so jemu za Milu? Po telko lětach zhromadneho žiwjenja bě so rutina zwučenosćow zadobywała. Njebě zwučeny, dlěje hač tydzeń bjez njeje być. Raz tři abo štyri dny. To daše sej rady lubić. Dohlada so tyzki Drježdžanskich domino-kamuškow

bóle, hdyž přewodžeja so wot piščelowych zynkow. Pruhi a zynki w jednoće wožiwjeja wjelb cyrkwy. Halowe haleluja so po twarje roznošuje. A hdyž horje na wjerch hladaš, spóznaješ kwětki w paradizowej zahrodze. Wone će zaso do zemskeho byća wróćo wjedu. Jako Bosćan po chwilce woći zlaži, widžeše wón praworóžkate formy kachlicow na špundowanju. Dyrbješe chcyjo nochcyjo znowa na domino-kamuški myslić. Tónraz pak na drjewjane z čornymi dypkami. Tute bě jako džěco za sobu nastajiť a potom do přenjeho storčič, zo wšitke druhe po nim kaž žolma padnychu.

Wjelb Michałskeje cyrkwy w Budyšinje

Foto: Jürgen Maćij

a so smějkotaše. Poprawom směšne a škoda časa, tajke wurěčowanje někajkich slódkosćow dla. Kaž njeby na swěće wažnišich problemow byto.

Njedzelu džěše Bosćan sam na Božu službu w Michałskej cyrkwi. Ze zadnjeje ławki widžeše kemšerjow rozbrojenych před sobu. Raz jedneho, raz dweju, raz třoch w jednej ławce. Nětko je wotstawk wuraz přichilnosće, sej myseše.

Něhdy bě cyrkej kopata poľna była, praji farar w předowanju. Ludžo ze swojich niskich chěžow žedžachu so za wulkim Božim domom a za swětlom, kotřež přez wysoke wokna to nutřkowne wuswětleše a woľtar z mólbami do blyšća staješe. Tež Bosćana pruhi swěťla fascinuja. Tele pohiby swěťla, kiž dožiwješ jenož w cyrkwi. Slónčne pruhi atmosferu přisporjeja. Čim

to jeničke, štož jeho při tym myseše, zo traješe stajenje kamuškow wjele dlěje hač domino-efekt. Haj, tež zhromadne žiwjenje žada sej wutrajnosć a prócu. Bosćanej bě to wědome. A na zwučenosće njesměš so přežara zwučić.

Dwaj dnjej do patoržicy so Mila skónčnje domoj wróći. Wnučkej so lěpje džěše a staršej měještaj nětko dowol. Bosćan wurjedzi bydlenje a nakupi wšo, štož bě Mila jemu přez telefon kazala. Wón bě hižo cyle cyplkojty. Wobstara za nju překwapjenku. Domino-kamuški we wulkim pakćiku. Wona drje widžeše, zo njeběchu te Drježdžanske, ale njepřaji ničo. Wón bě XXL-dar ekstra za nju kupiť. A to bě wažne. Mila padny Bosćanej wokoľo šije. Wobaj běštaj zbožownaj, zo so zaso měještaj.

Měřana Cušcyňa

Wustajeńca wo serbskosći Delnjeho Wujězda wotewrjena

Hišo někotre lěta přiběra zajim za to serbske w Delnim Wujězdze. Tak přewjedu we wsy kurs serbsčiny, staraja so wo serbske nadróžne tafle a zarjadowachu hromadže ze Zwjazkom serbskich wumělcow džěłar- ničku z Maju Naglowej. Zo bychy tajke a druge předewzaća lěpje koordinować móhli, załožichu lětsa spočatk lěta towar- stwo z mjenom Zahrodka 1921, kiž na ru- nje před sto lětami založene towarstwo ze samsnym mjenom nawjaza. Tute nawje- duje wjesny předstejičer Frank Knobloch, prawnuk Gustawa Mertina.

Zaměr Zahrodki je, so wo wjac serbske- scě we wjesnym žiwjenju starać. Přeni krok k temu je wustajeńca „Serbske žiwjenje w a wokoło Delnjeho Wujězda“, kiž su z po- mocu sakskeho fonda „Čin sobu“ a Zatož- by za serbski lud zwoprawdžili. Kulturny stawiznar Julian Nyča je towarstwo při wudžěłanju wustajeńcy podpěrať a tak ke dźěłahodnu přehladku wo přeměňenju serbskeje holandskeje wsy w 19. a 20. lět- stotku stworiť.

Po dołhich měsacach přihotow, přidat- nje wobčežene přez korona-šmjatki, bě pjatk popołdnu, 12. nowembra, skónčnje tak daleko a wustajeńca so w radnicy zjawnosći předstaji. Wjace hač 30 zajim- ców z cyłeje Łužicy bě na mału swjatoč- nosć přichwatať, mjez nimi zastupjerjo Domowiny a Serbskeho instituta. Za wše- lakich Delnjowujězdžanow bě zarjadowa- nje witana skladnosć, so na serbske słowa džěčatstwa dopomnić abo samo serbsce pobjesadować.

Historiska chorhoj towarstwowa chorhoj Za- hrodki wita wopytowarja do wustajeńcy, kotraž skići w štyrjoch witrinach a na 13 tematisce rozrjadowanych taflach dohlad do něhdy čileho serbskeho žiwjenja w Del- nim Wujězdze. Wustajeńcy tyje, zo wzda so kóždohožkuli folklorizma a so zaštosći

Na zestajenju dwurěčneje wustajeńcy wo serbskosći Delnjeho Wujězda wobdžěleni běchu wjesny předstejičer a předsyda towarstwa Zahrodka 1921 Frank Knobloch, kulturuwědnik Julian Nyča, wobydlerka Angelika Barth a stawiznarka Lubina Malinkowa (wotlěwa)

Foto: Andreas Kirschke

ze strózbym widom bliži. Konsekwentnje dwurěčne teksty na taflach su wuwážene formulowane. Njepřežadaja wopytowa- rjow, kotřiž maťo wo serbskich stawiznach wědza, wabja pak tež trochu w serbskich stawiznach wobhonjeneho wopytowarja do čitanja a přeradža tu abo tamnu no- wostku. Tafle, kiž su bohaće z wobrazami a archiwnym materialom ilustrowane, wě- nuja so tematiske wobłukam kaž cyrkwi a šulstwu, towarstwam a wosobinam Del- njeho Wujězda, ale tež industrializaciji a rěčneje změnje. Při tym napadnjetej dwaj dypkaj. Jónu wulka ličba towaršnostnych łamkow, kiž wjes w poslednimaj lětstotko- maj formowachu, a zdruha jeje wuska zwjazanosć z powšitkownymi serbskimi stawiznami. Hač je to wulke brigadowe zetkanje w lěće 1948, wopon wsy, kiž so na wopon Domowiny zložuje, abo mnóstwo znatych abo mjeztych tež zabytych serbskich wosobinow kaž Jan Lajnert, Gu- staw Mertin abo Jurij Brězan, kiž tu skutkowachu. Delni Wujězd so tu jako wěsty centrum w serbskej holi wopo- kaza.

Kak sylnje łamki a přewróty do wjes- nego žiwjenja za- přimnychu, pokaza so hižo na přenje- j tafli, kiž so mjenam Delnjeho Wujězda wěnuje. Němcy rě- kaja serbskej wsy Uhyt, za čas nacio- nalsocialistow pak bu do Spreefurt pře- mjenowana. Z kóž-

dym mjenom zwjaza so wosebity (wot)po- hladať na wjes, kiž steješe w poslednich 200 lětach přeco zaso před wulkimi wužada- njemi, kaž su to přiřadowanje wsy k Pru- skej 1815, twar železnicy, industrializacija, wudobywanje wuhla, přičah džělačerjow, čěkancow a přesydlencow kaž tež wuswo- jenje a kolektiwizacija po Druhej swětowej wójnje. Po politiskim přewróće 1989/90 pak postajichu deindustrializacija, demo- grafiska změna a erozija wjesnych struk- turow wjesne žiwjenje. Zwjazana ze wšěmi tutymi procesami je rěčna změna wot serbsčiny do němčiny. Rěčeše wjetšina Delnjowujězdžanow kónc 19. lětstotka hi- šće serbsce a bě po Druhej swětowej wój- nje na wsach we wokolnje serbsčina hišće cyle prezentna, džensa we wjesnym žiwje- nju hižo rólu njehraje.

Čim bóle ma so angažement wšěch Zahrodkarjow w Delnim Wujězdze wuzbě- hnyć. Pod nawodom Juliana Nyče su w bě- hu krótkeho časa poradženu přehladku wo serbskim žiwjenju w holi zestajili. Přeu wustajeńcy tuž tójšto wopytowarjow, Ser- bow a Němcow. Njech wid do serbskich stawiznow nastorki do přichoda dawa, tak zo by serbsčina zaso městno we wjesnym žiwjenju namakała.

Wšěm čitarjam Pomhaj Bóh, jednotliw- cam kaž tež skupinam-Bjesadam doporu- ču sej wustajeńcu „Serbske žiwjenje w a wokoło Delnjeho Wujězda“ wobhladać. Zwjazać móžeće wopyt z dobrym lodom, wuchodžowanjom w knježim parku abo při brjohu Bjerwałdskeho jězora. Nawoči pak njezabudźće, pismo na taflach je po- měrnje małe. Wosebiteho korona-polože- nja dla njech so zajimje pola předsydy to- warstwa Zahrodka 1921 Franka Knoblocha telefonisce (0171 4138016) abo z mejlku (knobifrank@t-online.de) přizjewja.

Lubina Malinkowa

Historiska chorhoj Delnjowujězdžanskeho towarstwa Zahrodka

Foto: Zahrodka 1921

Měrana Cušcyna šěšćdziesiątnica

Něšto dnjow do hód swjeći 22. hodownika Měrana Cušcyna swoje 60. narodniny. Čitarstwo našeho časopisa znaje ju jako swěrnju serbsku awtoru a angažowanu wosadnu, kotraž ze swojimi powědkami, basnjemi, rozprawami a spominanjami prawidłownje Pomhaj Bóh wobohaća.

Měrana Cušcyna narodži so 1961 w Budyšinje a tam w serbskej swójbe ze staršimaj sotromaj wotrosće. Jeje nan Franc Rajš, čekanc ze Šleskeje, bě hakle po wójnje serbsce nawuknył. Mać Erika rodź. Šoćić pochadžeše z Mješic pod Čornobohom. Tam mała Měrana chorosće mačerje dla přenje žiwjenske měsacy pola džěda a wowki wotrosće a tež pozdžišo w prózdninach a na kóncach tydženja přebywaše. Wukřčena bu w Bukečanskej cyrkwi. Kajki wliw krajina a ludžo hač do džzensnišeho na nju maja, wo tym móžeš so w jeje tekstach přeswědčić. „Čornobóh je moja najlubša hora, tam sym ja husćišo“, přeradží njedawno w interviewje. Tamna městnosć, wot kotrejež je sylnje wowliwowana, je domjacy Budyšin. Tu je wot 1968 do šule chodžiła a maturowała, tu je po studiju wučerstwa w Lipsku serbsčinu a ruščinu podawała, tu stej jeje džěsci wotrostłoj a tu džensa hišće z mandželskim bydli. Swoje wučerske powołanje je po wospjetnym wudyrjenju čežkeje chorosće spušćiła, ale bjez džěta njeje.

Měrana Cušcyna je rady wučerka na Serbskim gymnaziju była a je w swojim powołanju wjacé činiła hač druzy. Je wučbnicy serbsčiny spisala, so na medialnym kursu SAEK technisce a žurnalistisce wukmaniła a potom ze swojimi šulerjemi a šulerkami filmowe sceny a słuchohry zrealizowała. Wjacore šulerske projekty je na

Měrana Cušcyna

Foto: Jürgen Maćij

nohi stajiła. Na te wašnje je jim založenje přenjeje serbskeje kniharnje, žiwjenje a skutkowanje Jana Rawpa a Michała Rostoka a Budyske powěsće zbliziła. W léće 2003 spožči so jej za jeje mnohostronske prócowanja wo posrědkowanje serbskeje řeče a kultury předewšěm młodostnym Spěchowanske myto k Mytu Čišinskeho.

Hižo jako džěco je Měrana Cušcyna wjele čitała. Z toho wuwijaše so potřeba, sama pisać. „To je poprawom přeco we mni nutřka bylo“, je přeswědčena. Započala je z basnjemi. Džěsci běštej mjeztym wjetšej. 1997 wudoby sej myto w serbskim literarnym wubědžowanju a tři léta pozdžišo wuńdže přenja basniska zběrka „Jaskrawe jasle“. Z toho časa wona prawidłownje pisa. Pozitiwne wothłosy ju pohonjuja. Spektrum jeje twórbow je mjeztym šěroki. Nimo basnjow je so powědančkam a eseji-

stiskim přinoškam přiwobročiła. Wone su předewšěm w antologijach Ludoweho nakładnistwa Domowina a w časopisu Pomhaj Bóh wozjewjene. Někotre němske teksty su w literarnych časopisach a knihach němskich nakładnistwow wušli. Nimo toho je za džiwadło hižo 14 hrow do serbsčiny přeložiła.

Wjele lét je člonka Serbskeho ewangeliskeho towarstwa, skutkuje w Serbskim wosadnym zwjazku, w Maćicy Serbskej a je w předsydstwje towarstwa Přeceljo Smolerjec kniharnje. Scyła podpěruje serbske wosadne žiwjenje při małych a wjetšich projektach, přewozmje čitanja na kemšach a pomha Bjesadam na džěłarničkach při wuknjenju serbsčiny. W léće 2003 je wušoł zběrnik wubraných nabožnych přinoškow ze Serbskeho rozhtosa „Z TOBU po wšěch pućach“, kotryž je wona zhromadnje z Měranom Salowskim zestajiła.

Měranu Cušcynu zetkam, hdyž du na zarjadowanja Smolerjec kniharnje abo na serbske kemše w Michałskej cyrkwi. Potom chwilku pobjesadujemoj, žane wulke słowa. Lětsa pak mějach składnosć, husćišo z njeje porěčeć. Jako lektorka přewodžach nastaje jeje noweje zběrki „Stop a stup“. W njeje nadeńdžeš mjez druhim hodowne powědančka a spominanja na serbskich awtorow, přenjejtne wozjewjene w Pomhaj Bóh. Wšitke jeje přinoški – powědky, miniatury a eseje – su napisane we wobhladniwej serbsčinje a wuprudža zakówtjenje w Budyšinje a narańšich Serbach, jeje duchownej a realnej domiznje.

Z čitarjemi Pomhaj Bóh přēju Měranje Cušcynje k narodninam wšo dobre a Bože žohnowanje a wjeselu so na dalše teksty z jeje pjera.

Marka Maćijowa

Serbska namša w Baršću wjeliki wuspěch

Na reformaciskem dnju, 31. oktobra, jo se wótměta serbska namša w měsćańskej cerkwi St. Nikolai w Baršću. Jo to był nowum za baršćańsku wósadu, za serbsku wósadu a z tym za cerkwine stawizny Dolneje Łužyce. Njejo znate, ga jo se how slědna serbska namša swěšila, Arnošt Muka pišo wó pšenimcowanju regiona južo w 17. stolěšu. Znate jano jo, až we wójnje, we kótarejež slědnych wójowanjach Baršć jo stajał sobu we srjejišću, jo nęgajšna Serbska cerkwja (Landkirche abo St. Marien) se wótpaliła a samo ta cerkwja, w kótarejež smy nježelu namšu swěšili, St. Nikolai. Wóna pak jo se zasej natwariła a pšed krotkim wjelgin řednje saněrowała. Wó tom wšom jo nam pó namšy wulicował člonk cerkwineje rady kněz Henšel. A wóšebna zajmnostka w tom

zwisku běšo, až smy mógali woglědaš wučowany talař za oblaty za Bóže blido (patenu) ze stareje Serbskeje cerkwje. Toš ten wóšebny eksponat jo nam Serbski muzej w Chóšebuzu za toš tu namšu wupóžycyl.

Ten nejwažnejšy nowum pak běšo, až jo namšu žaržał relatiwne nowy farař we tej wjelikej wósaže, Tobias Pawoł Jachmann. Namša běšo dopotnje w serbskej řečy a z Bóžym blidom. Z tym jo se pó bejnje dlujkem casu zasej raz wótměta cisto serbska namša. Farař Jachmann jo z tym nawězał na zachopnu tradiciju serbskich namšow pó pšewrošenju, ako běchu wšykne jano w serbskej řečy. K wěcy słuša, až farař Jachmann ma serbske kórjenje, ale njejo doma daniž serbsku řeč słyšať daniž powědať, ale jo se z wjelikim zajmom a napinanim serbsku řeč tak derje pš-

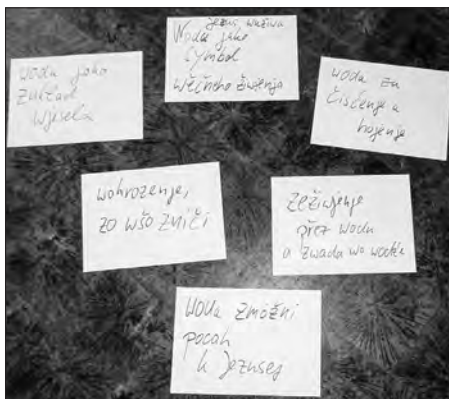
wójt, až jo mógať z wjelgin dobreju fonetiku toš tu namšu z brawuru žaržaš. Wóšobinski dejm groniš, až dlujko njejsom taku gnujucu namšu dožywiła. K tomu jomu teke Kupka serbska namša wuťšobnje gratulěrujo.

Pšipomogali w namšy, na kotaruž jo pšichwatało wěcej ako 30 luži, su Madlena Norberg, ako jo cytała epistolu a ewangelium, a Hartmut Leipner, ako jo prjatkował. Na orgelach jo grał wobdarjony młody organist Tim Šmit. Chłošćonka běšo tejerownosći graše na saksofonje berlinskego muzikarja Mathiasa Wackera, ako jo namšu ze wšakimi kusami wobogašil. Pó namšy jo baršćańska wósada pšepšosyła na kafejpiše z reformaciskimi guskami, ako su wuglědali pódobnje na Lutherowu rožu.

Madlena Norberg

„Hojenska woda žiwjenja“

Na Serbskim ewangelskim kóncu tydženja w Hainewalde serbsku zhromadnosć hajili

Rozmyslowanja wo wodze

Wjele wjeselachu mějachu džěci při zaběrje z Lorencom Jankowskim.

Wodowe hrajkanišćo w Hainewalde wabi w kóždym počasu.

„Skónčnje!“, myslach sej, jako zalězech do awta. „Skónčnje!“, prajachu tež moje džěci, kotraž sedzachu zady. Skónčnje móžachmy sej zaso na serbski ewangelski kónc tydženja dojeć. Dwójce dyrbyeše wone koronapandemije dla wupadnyć. Nětko pak zaso tak daloko bě a podachmy so wjesele na puć. Wot pjatka, 22., hač do njedzele, 24. oktobra, zeńdžechmy so w Žitawskich horinach.

Při najrjeńším nazymskim wjedrje přijědžechmy popoždnu do Hainewalde. Jako mojej młódšej džěci wodowe hrajkanišćo wuhladaštej, dyrbyeštej hnydom wšitko wuspytać a sej z druhimi džěcimi hrajkac. Ležownosć doma „Eurohof“ w Hainewalde je woprawdže překrasna. Zahroda skići za kóždoho něšto. Nimo wodowego hrajkanišća běše kopanišćo najwoblubowaniše městno. Přeco hdyž bě tróšku swobodneho časa, honjachu sportowcy za bulom. Rano a wječor móžachu džěci při picowanju zwěrjatow pomhać. Wosołaj, kozy, nukl a wujki smědžachu so při tym tež majkać. To so džěcom wězo spodobaše a běchu tuž na zahrodze přeco zabawjeni.

My dorosćeni zetkachmy so najprjedy raz na šalku kofeja a slódny tykanc w jědžerni. Tam mějachmy sej wjele powědać, wšako so zdžěla dołho widželi njeběchmy. Hnydom knježeše přecelna, wotewrjena, wutrobna serbska atmosfera, kiž sej tak wažu.

Jako bě wjetšina wobdžělnikow dojeła, hrajachmy někotre hry za zeznaće. Tute bě Lorenec Jankowski přihotował, kotryž bě za džěcacy program zhromadnych dnjow zamołwity. Z tołsteho powjaza kładžechu džěci jako přenje wobrys Němskeje. Kóžda swójba stupi so tam, hdžež bydli, a so předstaji. Potom dyrbjachmy so po starobje a po narodninach rjadować, bjez teho zo so rozmołwjachmy. Naposledk přimjetachmy sej bul, na kotrymž stejachu prašenja. Tak móžachmy so na žortne wašnje zeznać. Dohromady běchmy 36 wosobow: 14 dorosćenych a 22 młodostnych a džěci. Najwjac wobdžělnikow bě přišlo z Łužicy,

jedna swójba bě ze Šwikaty přijěta a my z Münstera.

Po wječeri zetkachmy so k nutrnosći. Ze Serbskim superintendentom Rummelom sej kěrlušje zaspěwachmy a so modlachmy. Po tym hišće hač do pózdneho wječora hrajachmy. Lubina Malinkowa bě hru přihotowała, při kotrejž měještej mustwje na prašenja we wšelakich kategorijach wotmołwjeć. Jadwiga Malinkowa hraješe z nami legendarnu kremowu hru. Tutu běchu sej wosebje džěci přeli, dokelž běchmy ju hižo na zaštych serbskich ewangelskich kóncach tydženjach hrali.

Sobotu rano wuhladachmy na tafli při rańšej nutrnosći hrónčko Handrija Zejlerja: „Stóž z Bohom spočina a z Bohom přestawa, najrjeńši puć ma žiwjenja.“ To bě tola dobre hesło za nowy džěń. Christiana Piniekowa poda zawodne mysle k temje našeho zeńdženja: „Hojenska woda žiwjenja“. Po tym rozdžělichmy so do třoch skupinow. My dorosćeni čitachmy ze sup. Rummelom městna w bibliji, kotraž so z wodu zaběraja, a rozmyslowachmy, što wone woznamjenjeja. Při tym nam napadny, zo nima woda jenož při křćeńcy wulki wuznam, ale tež na mnoho druhich městnach. Mjeńše džěci paslachu z Lorencom Jankowskim rolu, kotraž klinči kaž dešćik, hdyž so pomału wjerći. Třeća skupina wobsteješe z wjetšich hólcow. Woni so z Jadwigu Malinkowej a Lukašom Meyerom na puć podachu, zo bychu po wašnju „geocaching“ z pomocu koordinatow pokład namakali. Bohužel jón njenamakachu, ale za to nadeńdžechu kopanišćo a móžachu tuž kopańcu hrać.

Kaž je hižo z dobrej tradiciju, podachmy so popoždnu na pućowanje. Swoje awta wotstajichmy w Spitzkunnersdorfe, hdžež nas Lubina Malinkowa ke Karasekowej prózdneńcy dowjedže. Při tróšku měnjatym wjedrje nóżkowachmy nimo polow a łukow do lěsa. Tam wobhladachmy sej najprjedy raz sněhakowanske skakanišćo. Němska, česka a pólska chorhoj zmawowachu we wětřiku. Zajimowani přihla-

Tradicionalne popoždniše pućowanje po rjanej krajinje w Žitawskich horinach

Fota: Katja Meyerowa

⇒ dowachmy, kak so wšitko za džěćacy a młodzinski turněr přihotowaše. Potom pućowachmy dale ke Karasekowej prózd-njeńcy, kotraž je we wulkej skaliznje wo-srjedź lěsa. To so džěćom jara lubješe a woni po njej krosnowachu a łažachu. Namakachu samo pokład, gumijowe bari-ki. Hač drje bě je rubježnik Karasek scho-wal?

Njedźelu rano dyrbjachmy so potom bohužel rozžoňować. Kemše, kotřež swje-ćeše sup. Rummel, naša swójba wjac wo-pytać njemóžeše. Před nami ležeše 650 km dołha čara do zapada. Z wutrobu poľnej džakownosće za rjane dny sedzach w awće. Chcu so pola wšitkich, kotřiž su tutón kónc tydźenja zmóžnili a organizowali, wutrob-

nje podzakować, wosebje pola Serbskeho ewangelskeho towarstwa ze svojim před-sydu Matom Krygarjom a pola Serbskeje superintendentury. To wosebite na našich serbskich ewangelskich kóncach tydže-njach pak je, zo wjele wobdźělnikow k po-radźenju přinošuje. Myslu na přikład na Gunnera Krawca, kotryž nas přeco na gi-tarje přewodźuje, abo na Dianu Paścynu, kotraž bě tak pilna w kuchni, abo ... bych móhla hišće dalších nalčić. Mam to za ja-ru dobre, zo so nadawki na wjacore ra-mjenja rozdźěleja. Tuž kóždy ze svojim da-rom dny wobohaća.

W awće rozmołwjachmy so z džěćimi hi-šće dołho wo rjanych dožiwjenjach a no-nych přecelach. „Hdy budže přichodny

serbski ewangelski kónc tydźenja?“, so wo-ne mje prašachu. To móžach jim wotmoł-wić, zo so klětu po jutrach, wot štwórtka, 21., hač do njedźele, 24. apryla 2022, dal-še zeńdźenje w Hainwalde wotměje. Dokelž bychmy rady hišće wjacore časa zhromadnje měli, je so wone wo dzeń po-dlějšo. Štóž je nětko wćipny a chce tež raz sobu přinć, tón je wutrobnje wityny.

To běchu woprawdže wokřewjace dny! Serbske rozmołwy, modlitwy a spěwy bu-du mje hišće dołho přewodźec. Dyrbju na temu našeho zeńdźenja myslić: „Hojenska woda žiwjenja“. Haj, naša serbska zhro-madnosć, zwjazana we wěrje do Jezusa Chrystusa, je za mnje tež hojenska woda žiwjenja. **Katja Meyerowa**

Wonkowne džěła na cyrkwi w Njeswačidle zakónčene

Njeswačanska słuša nimo Hodžijskeje k naj-staršim wosadam Hornjeje Lužicy. Z časa reformacije běše wona jedna z najwjetšich sakskich wosadow, a to po ličbje sobusta-wow kaž tež po ličbje přislušacych wjeskow.

Nam džensa znaty napohlad cyrkwyje z 49 metrow wysokej wěžu pochadza ze 17. lětstotka. W přenjeje třeciny 20. lětstot-ka pak běše cyrkej dospołnje dodźeržana, tak zo hrožeše jeje zamknjenje přez twar-sku policiju. Tola přez wobšěrne twarske džěła w léce 1934 móžeše so to wotwo-bróć. Kónc Druheje swětoweje wójny bu-chu strategisce widzomne dypki přez němsku Wehrmachtu zničene, tak tež wěža cyrkwyje. Boží dom so dospołnje wupali. Wot 1947 do 1951 so wón po planach Drježdžanskeho architekta prof. Oswina Hempela znowa natwari, ale bjez wěžine-je hawby. Falowacych srědkow dla so tře-cha ze sćinu kryješe, hakle 1959 so z trěš-nymi cyhelemi wjetšeho formata zakry.

Přez wulki angažement wosady bu w lé-će 2009 wěžina hawba po historiskim naho-hledze ze 17. lětstotka znowa natwarjena.

Přeco zaso pak měješe so wosada ze škodami w trěšnym pokryću bėdžić. Teho-dla přewza planowaniski bėrow Bejmak & Skrzypczak w léce 2018 nadawk, wšitke trěbne džěła zwěsćić, košty trochowac a podložki za móžne finacierne spěchow-a-nje zestajić. Při tym běchu w twarskim archiwje Budyskeho wokrjesa namakane historiske twarske podložki twarskich na-prawow w lětomaj 1934 a 1947 z wulkej pomocu. Cyłkowne košty trochowachu so na 367.000 €, z toho mějach so 67.000 € wot wosady zwjesć.

Po tym zo předležeše připrarenje spě-chowanja twarskeje naprawy přez europ-sku uniju we wysokosći 200.000 € a kraj-neje cyrkwyje we wysokosći 100.000 €, móžachu so w nalěcu 2021 wšitke trěbne twarske džěła wupisac. Twarske košty běchu so w léce 2019 trochowali. Tuž běše

Wobnowjena Njeswačanska cyrkej

Foto: Handrij Wirth

wjeselo čim wjetše, jako wupisanja naje-bač zdžěla wysoce stupacych twarskich koštow planowanemu finaciernemu ra-mikoj wotpowědowachu.

Po tym zo předležachu spočatk meje tu-teho lěta wšitke trěbne dowolnosće kaž wot přirodo- a pomnikoskita, zahajichu so srjedź meje twarske džěła ze zaroštowa-njom cyrkwyje. Stare pokryće so wottorha a třecha bu z trěšnymi cyhelemi, produko-wane w Hućinje, wot firmy Bosćija Šoły z Radworja znowa pokryta. Při tym so wu-twarki na južnym a sewjernym boku po hi-storiskich planach znowa natwarichu. Při zrumowanju łubje do twarskeje naprawy běchu so derje zdžeržane wokna wutwar-kow namakali, tak zo hodžachu so tute zwuporjedźec a znowa zatwarić. Kóždy z powójnskeho časa běchu derje zdžerža-ne, tak zo běchu jenož mjeńše džěła trěbne. Dokelž je łubja potencilny kwar-těr njetopyrow, buchu tam zdobom wšela-ke wot přirodoškita Budyskeho wokrjesa žadane naprawy realizowane.

Wšitke džěła na fasadze kaž džělnje po-nowjenje wobmjetka, kompletne znowa-po-molowanje fasady a restawrowanje cyr-kwinych woknow a wonkownych durjow přewza Rjenčec firma z Njeswačidla, ko-trraž měješe tež hižo poslednje ponowjenje w 1990tych lětach na starosći. Sgrafitijo-we mólby na wuchodnym a južnym boku so při tym wěcywustojnje zwuporjedžachu a skrućichu. Zo bychu wopytowarjo bjez-barjerny přistup do Božeho domu měli, so kónc nowembra twarske džěła ze znowa-pokryćom špundowanja w južnym přitwar-ku zakónčichu.

Wšitke twarske džěła wuwjedźechu so spuščomnje a w jara dobrej kwalicie wot firmow z blišeje wokoliny. Wuzběhnyć ma so wulki angažement a sylna podpěra wo-sadnych. Zastupjerje cyrkwinskeho před-stejićerstwa wobdźělštaj so stajnje na twarskich wuradźowanjach. Tak běše wo-sada přeco informowana a přewza po po-trjebje mjeńše džěła.

Tereza Bejmakowa

Rozprawa Serbskeho ewangelskeho towarstwa na léto 2021

Přednjesena na sobustawскеj zhromadźiznje SET reformaciski džen w Ketlicach

Serbske ewangelske towarstwo ma tučasnje 51 člonow. Knjenje Katju Meyerowu z Münstera, Eleny Quarzowu z Mosbach-Reichenbuchu, Susanne Tschipke z Kumšic a knjeza Rainera Goldhahna z Waiblingena pola Stuttgarta smy móhli jako nowych člonow do našeho towarstwa přijimać.

Žarujemy wo sobustawow, kotřiž su lětsa na Božu prawdu wotešli. Spominamy na Hanku Mikanowu z Budyšina, Alfreda Worjecha z Brězyny, Měrcína Pannacha z Łomska a serbskeho superintendenta n. w. Siegfrieda Alberta z Budyšina.

Leipnera wo stawiznach delnjoserbskeje biblije, dr. Fryco Libo čitaše z chroniki Mósta. Njedzela na swjedzenskeje Božej službe předdowaše Dešnjanska fararka Katharina Köhlerowa. Po kemšach bě wosadny swjedžen při cyrkwi. Za wšě přihoty a přewjedzenje cyrkwinskeho dnja słuša džak Towarstwu za spěchowanje serbskeje řeče w cyrkwi a skupinje Serbska namša, předewšim předsydže dr. Hartmutej Leipnerej a fararjej Ingolfej Ksence.

11. septembra bě **dworowy swjedžen** pola Maćijec-Jaworkec w Hrubjelčicach.

zaso móhli na **nabožnym kóncu tydženja** w Hainewalde zetkać, tónraz pod heslom „Hojenska woda žiwjenja“. Nimale 40 wobdźelnikow z cyteje Łužicy kaž tež ze Šwikawy a Münstera, mjez nimi 22 džěci, je přeprašenje scěhowało. Při zhromadnym spěwanju, modlenju, pućowanju a pasle nj knježeše dobra serbska atmosfera.

Tež lětsa je **Pomhaj Bóh** zaso prawidlownje kóždy měsac wuchadzał a aktualnje a wobšěrnje wo wšitkich zarjadowanjach ewangelskich Serbow kaž tež wo dalších podawkach rozprawja. Za to so redaktorce Trudli Malinkowej a wšitkim dopisowarjam wutrobnje džakujemy.

Ochranowske hesla na léto 2022 su spočatk septembra w Ludowym nakładnistwje Domowina wušli. Džakujemy so Marce Maćijowej a Olafej Langnerej za zestajenje manuskripta heslow.

Wosada w Rakecach je **spěwnik za dwurěčne Bože služby** zestajila. Tute předewzaće je naše towarstwo financielnje podpěrało.

Informować chcu, zo je krajna cyrkej Sakskeje dr. Lubinu Malinkowu z Rakec na **zhromadźiznu Ekumeniskeje rady cyrkwjow** w léće 2022 jako zastupjerku etniskich mjeńšin delegowała. Njeje to zastužba našeho towarstwa, ale rady to tu naspomnu, dokelž je wona člonka našeho towarstwa.

Wublad na léto 2022

Džěłarnička serbskich Bjesadow planuje so za klětuši oktober w Hodźiju.

Serbski cyrkwinski džen přihotuje so za 11. a 12. junij 2022 w Bukecach.

Prócujemy so wo to, zo móže so w přichodnym léće serbski ewangelski kónc tydženja zaso w tydženju po jutrach w Hainewalde wotměć.

Tež dworowy swjedžen w Hrubjelčicach je zaso planowany.

Wudawanje časopisa Pomhaj Bóh kaž tež Ochranowskich heslow budžemy dale wobstarać.

Hižo wěsty čas džěła mała džěłowa skupina na nowym serbskim spēwniku za młodzinu a džěci. Naše towarstwo budže tute džěło dale přewodžeć a podpěrować.

Klětu chcemy zaso po zwučenym wašnju sobustawsku zhromadźiznu na reformaciskim dnju přewjesć. Wjeselimo se přez namjety za městnosć zhromadźizny.

Na kóncu rozprawy so wšitkim člonam našeho towarstwa a wšim dalšim wosadnym džakujemy, kotřiž so wo serbske ewangelske wosadne žiwjenje prócuja a je podpěruja. Nadžijamo so na dalše dobre zhromadne džěło.

Předsydstwo Serbskeho ewangelskeho towarstwa, **Mato Krygař**, předsyda

Předsyda Mato Krygař přednese na zhromadźiznje w Ketlicach rozprawa wo džěławosći SET w minjenym léće.

Foto: Měrcín Wirth

Předsydstwu SET přisłušeja Stefan Cuška, dr. Günter Holder, Mato Krygař, Robert Maćij, Měrcín Wirth a Günter Wjenk kaž tež Serbski superintendent Krystof Rummel.

Lětuše Myto Čišinskeho je so mandžel-skimaj Trudli a Janej Malinkec spožčiło. Za tute počescenje jeju prócowanjow tež we wobtuku ewangelskich Serbow jimaj jara wutrobnje gratulujemy.

Jako předsydstwo smy so lětsa dwójce zešli a wuradźowali. Planowane januarske wuradźowanje je dla koronapandemije wupadnyło.

Džěło w minjenym léće

Skutkowanje našeho towarstwa bě w léće 2021 jara wot pandemije potrjechene. Nječam tu naličić, što je wšitko wupadnyło, ale chcu rozprawjeć wo tym, štož je so nam poradziło.

19. a 20. junija wotmě so **serbski cyrkwinski džen** w Móscu w Delnjeje Łužicy. Sobotu slyšachmy přednošk dr. Hartmuta

Bě to přeni raz na tutym městnje. Nam je so lubiło a wjeselimo se na přichodne swjedženje. Wutrobnje so Maćijec swójnje džakujemy.

Bjesady w Rakecach, Hodźiju a Bukecach hižo přez wjele léta aktiwnje skutkuja a tak serbske ewangelske žiwjenje w swojich wosadach wobohaćeja. Chcu wosebje wuzběhnyć spēwnej wječorkaj w Rakecach a we Wuježku kaž tež čitanski wječork w Hodźiju z dr. Křescanom Kešnerom.

Na **džěłarničce Bjesadow** 9. oktobra w Rakecach je so dwaceći serbskich a serbsce wuknjacych wěriwych zešto. Naša člonka dr. Lubina Malinkowa bě zabawny kwis z domiznowědy přihotowała. Přizamkny so wustup folklorneje skupiny Serbska reja w farskej bróžni. Hač do pózdneho popołdnja knježeše čita serbska zhromadnosć. Wosebje džěci mějachu při rejowanju wjele wjesela. Člonam Rakečanskeje Bjesady prajimo za přihoty a přewjedzenje džěłarnički wutrobnje džak.

Rjenje, zo smy so wot 22. do 24. oktobra

Wopominanje fararja-basnika a džěławosć towarstwa

Hłowna zhromadźizna Serbskeho ewangelskeho towarstwa w Ketlicach

Na reformaciskim dnju zetkachu so čłonojo a přečeljo Serbskeho ewangelskeho towarstwa na lětušu hłownu zhromadźiznu towarstwa w Ketlicach. Na iniciatiwu Friedharda Krawca ze Swónicy bě so 2020 w nošerstwje SET rownišćo swójby fararja Michała Domaški při tamnišej cyrkwi wobnowiło. Tole skičeše přiležnosć zhromadźiznu w Ketlicach přewjesć, w regionje, w kotrež so ludnosć lědma hišće za swoje serbske tradicije zajimuje.

Nutrnosć při rowje

Zhromadźizna zahaji so z nutrnosću při Domašec swójbnym rownišću na kěrcho-wje, hdžež so na 30 ludźi wobdźěli. Serbski superintendent Krystof Rummel nawja-za w swojim předowanju na prašenje, kotrež w swojim času hižo reformatora Martina Luthera zaběraše: Kak namakam hnadneho Boha? W dalšej narěči porěča Friedhard Krawc wo serbskich slědach na wsach wokoło Ketlic a kak ćežko je, za nje zajim zbudzić. Na kóncu zaspěwa so wot Michała Domaški spisany spěw „Naše serbstwo z procha stawa“, kiž bě do lěta 1945 serbska hymna.

Přednošk wo Domašce

Zhromadźizna pokročowaše na žurli Ketlicanskeho hrodu. Po swačinje přednošowaše sup. n. w. Jan Malink, zastupuju swoju schorjenu mandželsku, wo fararju Michale Domašce. Cyłe jeho žiwjenje bě ze Serbstwom zwjazane. Hižo jako gymnaziasť bě mjez załožerjami towarstwa Societas Slavica Budissinensis. Wón bě wusko spřečelny z Hodzijskim fararjom Jaroměrom Hendrichom Imišom a skutkowaše přez wšón zastojnski čas hač do wotchada na wuměnk jako farar w Nosaćicach. Wón bě plódný basnik a awtor serbskich publikacijow, kotrež so jara derje wot ludnosće přiwzachu.

Rozprawy a wólby

Předsyda Mato Krygař poda rozprawy wo džěławosći towarstwa w minjenym léce. Z radosću witaše štyrjoch nowych člonow do towarstwa. Njehladajo na pandemiju je towarstwo dosć wuspěšnje džěłało a rjad zarjadowanjow přewjedło (hlej strona 8).

Po tym poda Měrcin Wirth financnu rozprawy. Džakowano sobustawam a daricelam ma towarstwo dosć solidne zamóženje. Tute běštaj rewizoraj pruwowatoj a wobkrućistaj korektnosć knihowanja. Handrij Sembdner, kotryž bě wot lěta 1995 rewizor towarstwa, chce ze starobnych přičin tute zastojnstwo zložiť.

Po rozprawach, kotrež zhromadźizna

schwali, přizamknjachu so wólby noweho předsydstwa. Wuzwolichu so Mato Krygař, Robert Maćij, Stefan Cuška, dr. Günter Holder, Günter Wjenk a Měrcin Wirth. Při slědowacych wólbach wuzwolistaj so Hanaróža Šafratowa a dr. Gerat Krawc za rewizorow. Po krótkej přestawce, w kotrež so nowe předsydstwo zeńdže, so wozjewi, zo bu dotalny předsyda Mato Krygař w zastojnstwje wobkrućeny.

Diskusija wo džěławosći

W diskusiji mějachu přítomni składnosć so słowa jimać. Dr. Christiana Piniekowa posrědkowaše postrow dr. Hartmuta Leipnera, předsydy Towarstwa za serbsku řeč w cyrkwi, a přepoda Matej Krygarrej nowe wudaće delnjoserbskeje biblije a knihu historikarki dr. Doris Teichmannowej wo serbskich cyrkwinich stawiznach w Delnjeju Łužicy po reformaciji hač do 1800. Dr. Křesćan Kessner wupraji znowa swoju dołholětnu, dotal njewuslyšanu próstwu, zo bychu so čisła kěrlušow w rozhlósowych nabožnych wusylanjach wozjewili, tak zo bychu připoslucharjo sobu spěwać móhli. Jan Malink skedźbni na to, zo je trjeba za nabožne wusylanje někotre nowe kěrlušow nahrawać. Benjamin Wirth poskići, zo by chór Budyšin tajki nadawk přewzać móhl. Sup. Krystof Rummel informowaše, zo chce krajna cyrkej dodawk k nowym němškim spěwarskim wudać, do kotrehož měłaj so tež serbskej kěrlušaj zapřijeć. Handrij Wirth namjetowaše, sej klětu ze Serbskim busom do Wróclawja doječ. Jan Malink informowaše wo přihotach za wudaće

Wobnowjeny row Domašec farskeje swójby

Foto: Christiana Piniekowa

noweho serbskeho lekcionara. Jeli wšitko derje poběži, móhl tutón w léce 2023 předležec. Mato Krygař skedźbni na zarjadowanja adwentneje protyki towarstwa.

Ze zhromadnym spěwom „Ha widžu-li ptačata čahnyć“ so zhromadźizna towarstwa skónči. Swědomiče bě ju Friedhard Krawc přihotował a so wo to postarał, zo so w Ketlicach derje čujachmy. Jemu so wutrobnje džakujemy. **Měrcin Wirth**

Stare a nowe předsydstwo SET, wotlěwa: Robert Maćij, sup. Krystof Rummel, Mato Krygař, Měrcin Wirth, dr. Günter Holder a Stefan Cuška; poprachuje Günter Wjenk Foto: Benjamin Wirth

Jurij Brósk: Dopomnjenki na mlode lěta (15)

Wutoru, 17. apryla, zhromadźichmy so posledni raz w našej starej primje a zhonichmy, zo je naša nowa rumnosć w něhdyšej přemysłowej šuli. Hakle 18. apryla so tu wučba započa. Dženik: „Njeh nas Bóh tež tudy žohnuje!“ A Bóh je žohnował (17. měrcsa moje zbožowne pušćenje).

Pjatk, 4. meje, džěch wječor z młodym Kučeru, potomnikom českeho eksulanta, wokoło města. Rozmołwjachmoj so wo sonjenju a wěčnym žiwjenju.

Njedzelu, 13. meje 1855. W měsće so powěda, zo je wowčer Šlamar z Hörnitza, Serb, młodej Jendželčance, džowce nahladneho lěkarja, nohu, kotraž je dotal zekřiwjena nutř stała, zlamať a wuběrnyje wuhojit.

Pučowanje po čěskim kraju

Dokelž so strowotnje derje nječujach, rozsudžich so pućować do Českeje, k čemuž mi luby nan 6 toler pósta. Pjatk, 25. meje, stanych rano w 4 hodž. a dopisach w 11 hodž. lačonski nastawk. Po tym mi znowa derje nječubě, tak zo so mi hižo pućować nohcysě. Skónčnje tola popołdnju w 3 hodž., kónčk přewodženy wot knježny Milly Zscharnc a jeje ćetki Marje, a wot njeju z blešku wina wuhotowany, z města wuńdžech.

W Petrovicach (Petersdorf), přenjej českej wjesce, dyrbjach sej wot knjeza direktora Kümmela wupisanu pućowansku dowolnosć kołkować dać. Při krasnym wuhledze pućowach na wokolne hory a hrody nimo Lvovy (Lemberg) do Jablonnow (Gabel). Tu załožich do „Złoteho slónca“, potom dach so wot kastelana po rjanej cyrkwi wodzić a sej rownišćo swjateje Zdzisławy pokazać. Po jednorej wječeri dyrbjach so k stajnemu blidu přisydnýc, hdžež mje jara přecelnje witachu. Měšćanosta Josef Mitter powědaše jara zajimawje wo starym času, kak je lužica 1635 k Sakskej přišla, kak bě město za čas reformacije ewangelske było a so 1622 wot dominikanow z pomocu Lichtensteinskich jězdnych rekatolizowało. Džiwach so nad wotewrjenym zajimawym powědanjom. Rěčachmy tež wo rozdžělach a přiwuznistwje českeje a serbskeje rěče. Bě to přewšo zajimawa rozmołwa.

Nazajtra, sobotu, 26. meje, stanych hižo w 4 hodž. Při krasnym wjedrje ½ 6 hodž. woteńdžech. Při puću steješe wjele postawow swjateho Nepomuka, patrona Českeje. Pućowach nimo Tolsberga přez wjes Postřelná (Postram). Na taflí steješe napisane: Gemeinde Postram, Obec Postřelná, Podkraj Jablonné, Soud Jablonné atd. Dónđžech do Mimonja (Niemes), hdžež so w bėtej čapce po měsće wuchodzowach a ½ 12 hodž z póstawej kuču wotjědžech.

Přez krasne lěsy hrabinskich wulkowob-

Pohlad na Žitawu wokoło lěta 1850, přědku we wobrazu tehdy nowa železniska čara

Repro: Wikipedia

sedzerjow dojědžech do Kuřiwody (Hühnerwasser), hdžež pohončej škleńčku palenca kupich. Za to mje doporuči swojemu koleze, Čechej, z kotrymž móžach so na dalejšej jězbje dosć derje dorozumić. Běch tak wjesoly, zo zaspěwach spochi serbske spěwy, k čemuž mje tež pohonč běžnje pozbudžowaše.

W Bělej pod Bezdžezem (Weißwasser) wulězech, dokelž dyrbjach nětko dale nóżkować. Jako wjednika doporučichu mi wěsteho Heidricha, kiž mje rjenje zabawješe. Naju puć wjedžeše přez rjanu chłódkojtu dolinu a potom přez Waldštejnski (Waldstein) zwěrjenc. Raz započa mój wjednik na lutherskich swarječ, hdyž pak so jako protestant wuznach, pohladny zadziwany na mnje. Běch wjesoly, zo móžach jeho bórze pušćić.

Po tym zo běch přecelnu wjes Katusice přešoť, hdžež korčma njerěka hostinec, ale hospoda, dónđžech do Skalska, hdžež mějach wotedać list Žitawskeho překupca Kučery jeho přiwuznemu, burej Kučerje. Witachu a pohosćichu mje nanajpřecelnjšo. Bur Kučera mi dalši puć pokaza, tak zo nawječor zbožownje do Kovanec dónđžech.

Mój přecel Rudolf Straka, jeho dostojny nan a jeho sotře, kotrejž ani słowčka němsce njerozumještej, mje jara wutrobnyje witachu. Fara je jara mała, ale přecelna a šikwana.

Prěni džen swjatkow, 27. meje, stanych w 6 hodž. a přihladowach, kak so kemšerjo ze zdalonych kónčin, zdžela z wozom přijědžo, při cyrkwičce hromadžachu. Mnozy wotedachu tež wšelake dary (žiwiđla) na farje. W 9 hodž. džěch do cyrkwe: „do kostela iti“, nic „kemi hić“, kaž my Serbja prajimy, štož rěka „ke mši hić“. Tu dži lutherscy po móžnosći žane katolske

pomjenowanja njewužiwaja. Knježna Minna bě mi kwěcelk sobu daťa, kaž je to tu a pola nas na wsach z wašnjom.

Ze swojim přecelom džěch na pišćelowu łubju, hdžež burski syn Jan Kumšt z Doubravički pišćele (varhany) hraješe, čehoždla jeho varhaník (organist) mjenuja. Wučerja tu nimaja, dokelž dyrbja wšitke lutherske džěci hač do dwanaće lět do katolskeje šule chodžić. Z pišćelow móžach jednoru, kopače napjelnjenu cyrkwičku přewidžec. Žony tu nječodža w kapičkach kaž w Serbach, ale w jim derje přistejacych rubiškach. Džiwno mi bě, hdyž widžach, zo so wšitcy mjez sobu koša. Z tutym wašnjom zwurazni so wuska zhromadnosć wěrjnych. Fararje koša ruku.

Předowanje dostojneho stareho fararja Straki dospołnje njerozumjach. Ale zrozumich telko, zo běch hnuty wot jeho přijomneje rěče, jeho mójnych, zahorjacych słowow kaž tež wot nutrneho spěwanja wosadnych. Hdyž bě farar hamjeň prajiť, wotmołwi wosada zrazom: „Dej to Pán Bůh nebeský.“ To moju wutrobu hnuješe. Kajke to pobožne, rjane wašnje, z kotrymž wosada zwurazni, zo je slyšane Bože słowo přijimaťa!

Wobjed bě dopokaz dobreje českeje kuchnje. Po tym džěchmy na Kopec, kumštnu hórku w runinje, kotraž je pječa rownišćo stareho pohanskeho wójwody, kiž drje je tu padnyť. Pater Grolmus w Praze to takle wułoži: W bliskosći Sudoměra jednaštaj něhdy dwaj knjezaj wo měř, nje-dojednaštaj pak so, tak zo dónđže k rozkorje pola Niměřic. W bliskich wsach Kovaň, Podkovaň a Kovanec so brónje kowachu.

*Teksty wubraťa a přeložiťa
Trudla Malinkowa
Pokročowanje slěduje*

„Přadla je Marja kudžatku“ – přeprašenje na „Ćichu nóć“

Najwoblubowaniši serbski hodowny spěw drje je „Přadla je Marja kudžatku“. Jeho melodija, z wospjetnej změnu mjez dwu- a třištwórčinowym taktom, skutkuje archaiska. Slěd tonow spěw móhłrjec wotnutřka zahiba, přeco zaso wobtúk napjatósce natarjejo, kotryž ženje njedoklinči, ale připoslušcharja pozběhnje, jako by so znošował.

Marina reja

Přadla je Marja kudžatku,
Kudžatku židžanu;
Přenju je nitku napřadla,
Kudžatku dopřadla.

Šita je Marja košulku,
Košulku židžanu;
Přeni je šowčik zešita,
Košulku došita.

Šta je tam Marja do cyrkwyje,
Do cyrkwyje božeje;
Wona je pačerje spěwala,
K Bohu so modliła.

K nej stej tam pšištoj dušce dvě,
Stej so nutř klapaloj:
„Pušć naju swjata Marja nutř,
Marja, mačer boža.“

„Nutř waju pušćić njemóžu,
Jandželki rejwaja tu
We swojich židžanych košulkach,
We wěnkach zelenych.“

Marja te reje wjedžeše
Ze swojim džěčatom,
tak wona Bohu so lubješe;
Jandželki scěh'wachu.

Spěw nas z prastarym symbolom Marje jako předžerki zeznajomja. Směmy při tym na zawěšk tkajace knježny w Jerusalemskim templu myslić. Zawěšk w starym templu wotdžělowaše najswjećiše, křinju sluba. W jednej legendze wo swjatych rěka, zo bě mloda Marja mjez knježnami, kotrež w templu služachu.

W serbskim hodownym spěwje šije Marja košulku. Po wšěm zdaću – tajki je duktus spěwa – je košulka za jeje syna Jezusa, košulka z rukow mačerje, kotraž bě jako zemske sudobjo nadzemske podjata. A z njeju syn Boži swoje přenje woblecenje dóstanje.

W tradiciji hłubokostnej psychologije móžemy podeńdženje w spěwje tež jako wopisanje dušnych wotběhow zrozumić. W tutym zrozumjenju reprezentuje Marja JA čłowjeka, kotryž so w swojej čělnosći přijecu BÓJSKEHO wotwěra. Temu so wotwěrajo so Marja, so každy čłowjek, kotryž spyta tak žiwy być, njepodawa jenož do kontakta z mocami, kotrež individualne JA přesahuja, ale kiž je přewyšuja, pře-

pruđeja abo transcenděruja. Marja bywa nam příklad za žiwjenje z nastajenjom, kotrež re-ligiozne mjenujemy. Potajkim: Re-ligujemy so, nawjazujemy zaso na naš bójski korjeń.

W Mari je plód tuteho procesa dozrawił, wona bu mać džěšca Jezusa, Boharodžičelka, jako kajkuž ju wuchodna cyrkej česćuje. A z tutym plodom, jón pěstuj a wothladuj, wostanje wona nětko zwjazana. Předže nič, šije košulku z tkaneho

na tym, štož so stawa, čehodlakuli.

Temu pak, a to je wulki wukónc tuteho spěwa, so Marja zapowědži. Praji prosće: Ně! Njewopodstatnja to ani, ale praji jenož, zo ze swojim synom rejuje a jandželki z nimaj. Z tym pěsen na fasetu Marje pokazuje, kotraž so hewak njejewi: jako čłowjeka, kotryž je so wróco scáhnył. Wočiwidnje trjeba Marja chwile, zo by to, štož je nazhonila, znosyla a přez porod na swět přinjesla, we wólnej reji ze sobu samej zwjazala. W tym wokomiku znajmjeńša wona čerpjenju njewumóženeju duškow wotewrjena njeje, ani njewumóženemu džělej w sebi samej, kažkuli bychmy sej tole wukładowali. Wona sej nětko chwile bjerje za sebj a za wulke Bože potajnstwo, kotrež w sebi nosy, chwile, kiž za to trjeba.

Tutu legendu slyšo dyrbiš sej z Marinym zadženjom zaradzić wědзец. Što to woznamjenja, njech sej kóždy sam wotkryje. Ja interpretaciju k temu poskićić nočcył. Njech čitar abo čitarka wobrazy radšo w sebi skutkować da

a wotmołwu wočaknje, kotruž ze swojeho nutřkowneho zaslyši.

Jenož tole chcył hišće rjec: W spěwje „Přadla je Marja kudžatku“ so nam Marja jako wulka žónska bójska bytosć předstaja, kotrež wěstu radikalnu stronku wotrjec njemóžeš. Marju wšak hewak hinašu hač smilnosćiwu njeznajemy.

W tutej legendze pak so wona jako njebjes kralowna dospońnje hinak jewi. Móhli rjec, zo so tu wěsty aspekt žónskosće prosće njewuwostaja, mjenujcy wona móc ryzy zwopominanja sameje na so. Přiwšěm pak tu njeńdže wo prašenje, što chce JA, ale wo prašenje za nutřkownym nadawkom, kotryž je spřihotowany.

Njech nas nič wot našeho spiritualneho pytanja njewotdžeržuj. Konsekwenca Marje tola pozbudžuje.

Christian Kessner

(wurězk z knihi: *Swjate su mi twoje hona*)
přełožk: BoBr

Měrcin Nowak Njechorński, Přadla je Marja kudžatku, 1936, pjerkjesba, wobsydstwo Serbski muzej Budyšin

platu. Płaty su jara stare kultowe produkty čłowjestwa. Niće so w nich spochi křižuja, kaž so w kóždym žiwjenju dypki wosuda křižuja – tak tež pozdžišo w žiwjenju džěšca Jezusa.

Legenda našeho serbskeho hodowneho spěwa dale powěda, zo so Marja do cyrkwyje poda, na městno meditacije, abo móhli tež rjec: Poda so na městno najsyl-nišeho wusměrjenja do nutra abo – w rěči hłubokostnej psychologije – na městno introwersije. Tule so Marja do wólneho wobchada z duchownymi mocami poda – do reje z jandželkami.

Njejpacy pak dóńdže k mylenju: Přińdžetej „dušce dvě“, kotrež wo zastup prosytej. W slědženju wo powěšćach a mytach płaća tajke duški zwjetša jako zjewjenje njewumóženeje duše złóštnika. Runje tak hodžalo so rjec, zo tu njewumóženej džělej duše rjeka legendy – w tutym padže Marje – wo zastup prosytej. Chcetej podžěl měc

Powěšće

W Drječínje, hdžež bě Michał Rostok štyri lětdziesiątki jako serbski wučer a přirodospytņnik skutkował, je wot lěta 2001 po nim dróha pomjenowana. Skladnostnje jeho lětušich 200. narodnin je gmejna Dobruša-Huska němskej nadróžnej tafli přidała dwurěčnu tafličku, kiž na jeho wuznam pokaza.

Foto: Trudla Malinkowa

Klětno. Skladnostnje druhich posmjertnin komponista Hinc Roja z Klětnoho wuhotowaše Serbski ludowy ansambl 6. nowembra wopomnjenski koncert z jeho twórba-
mi kaž tež dalších serbskich komponistow w ewangelskej cyrkwi w Klětnom. Hinc Roj bě w nowembrje 2019 zemrěł, swój posledni wotpočink ma na Klětnjanskim kěrchowje. Wopomnjenski koncert bě hižo k jeho přenim posmjertninam předwidzany, njemóžeše pak so tehdy korony dla přewjesć. Nětko nachwatane zarjadowanje bě derje wopytane a žnješe dobry wot-
hlós.

Rakecy. Njedzělu, 7. nowembra, swjećeše Rakečanska wosada swoju kermušu z dwurěčnymi kemšemi. Na započatku kemšow přednjese Lubina Malinkowa serbsku bajeń, z kotrejež běchu Rakečenjo před 169 lěta-
mi za swoju kermušu w Serbskich Nowinach wabili. Kubłarka w Rakečanskej

Witaj-skupinje Aurele Engel čitaše serbske scénje. Liturgija, modlitwy a próstwy běchu dwurěčne, runje tak kaž spěwaše wosada wotměnjejo němske a serbske štučki kěrlušow z Rakečanskeho spěwnika.

Wjelečin. Na popołdnišich kemšach nje-
dželu, 7. nowembra, rozžohnowachu Wjelečanskeho fararja Christoph Pyku na wuměnk. Wot lěta 2006 skutkowaše wón we Wjelečinje, do toho bě farar we Wósporku. Z mandželskej přesydlu so na wuměnk do Budyšina. Wjelečanska wosada, do kotrejež su tež Tućicy a Wostašecy zafarowane, ma dohromady 1 400 wosadnych. Wot lětušeho je přirjadowana wosadnemu zwjazkej Budyski Horni kraj.

Budyšin. We wobłuku lětušeje Měroweje dekady wotmě so póndzelu, 15. nowembra, w Marje Marćinej cyrkwi ekumeniska serbsko-němska nutrnosc. Na nju witašaj Budyski farar dr. Kay Weißflog a cyrkwin-
ski předstejićer Mato Krygar na 15 wěrnych. Spěwy a modlitwy běchu přewažnje serbske. Lektorka čitanja z přenjeho lista japoštoła Pawoła Korinčanam bě Tereza Bejmakowa. Na nje počahowaše so předowanje dr. Weißfloga: Měr, to rěka konflikty na swěće měli so bjez namocy w lubosći a miłosći zryadować. Kolekta lětušeje Měroweje dekady je postajena za akciju „Sühnezeichen“. Měrowe dekady přewjedu so hižo 40 lět na iniciatiwu křesćanskich cyrkwjow w Němskej.

Chwaćicy. Dypkownje do přenjeho adwenta móžeše so wobnowjenje wěže Chwačanskej cyrkwy dokónčić. Wot lětušeje meje bě wěža zaroštowana. Zo by so wjetšim škodam zadžěwało, běchu na wjacorych městnach reparatury trěbne. Tak su so mjez druhim nowe žaluzije zatwarili. Hačrunjež hakle něšto wjac hač 30 lět stare běchu dotalne dodžeržane. Wobmjek su wuporjedžili a wěžu znowa wobarbili.

Dary

W oktobru je so dariło za Serbske ewangelske towarstwo 38 eurow a za Pomhaj Bóh 100 eurow a 24 eurow. Kolekta za SET na zhromadźiznje w Ketlicach wunjese 101,18 eurow. Bóh žohnuj dary a darićelow.

Spominamy

Před 100 lěta, 19. decembra 1921, zemrě na wuměnk w Biskopicach farar **Jan Awgust Sykora**. Rodženy 1835 jako bur-
ski syn w Malešecach, wopyta Byrgarsku šulu a gymnazij w Budyšinje a studowaše teologiju w Lipsku. Wot lěta 1863 hač do wotchada na wuměnk 1899 skutkowaše jako farar w Smělnje. W tutej tehdy na hra-

nicy serbskeho kraja ležacej wosadze bě wón posledni serbski duchowny. Wón napisa rjad serbskich nabožnych a kulturnostawizniskich publikacijow, kotrež so zwjetša w Serbskim lutherskim knihownym towarstwje wudachu a so daloko w ludze rozšěrjachu. Swój wuměnk přežiwi w swójskim domje w Biskopicach, Schmöllner Weg 9. Na bliskim Nowym pohrjebnišću namaka swój posledni wotpočink poboku swojeje hižo 1915 zemrěteje mandželskeje. Skladnostnje jeho stotych narodnin wuńdžechu jeho dopomjenki na džěčatstwo w Malešecach w serbskim přeložku a wobdžětanju Oty Wicaza pod titulom „W Malešecach před sto lěta“, kotrež 2008 tež w němskej a 2018 w jendželskej rěči wuńdžechu. Na J. A. Sykoru dopominaja pomnik při cyrkwi w Smělnje kaž tež pomnikaj za cytu Sykoric swójbju na pohrjebnišću w Malešecach a na zahrodze bywšeho Sykoric domu w Biskopicach.

T.M.

Přeprašujemy

- 02.12. štwórtk**
15.00 wosadne popołdnje w Slepom ze Slepjanskim džěčatkom (sup. n. w. Malink)
- 05.12. 2. adwent**
14.30 kemše w Budyšinje w Michałskej cyrkwi (sup. Rummel)
- 08.12. srjeda**
19.00 Bjesada w Rakecach w farskej bróžni (žiwj adwent abo adwent-na nutrnosc)
- 12.12. 3. njeđzela adwenta**
12.00 nutrnosc w serbskim rozhlósu (sup. n. w. Malink)
- 16.12. štwórtk**
18.00 adwenty wječork w Bukecach
- 19.12. 3. adwent**
10.00 serbske kemše w Rakecach
- 25.12. 1. dzeń hód**
10.00 serbska gódowna namša w Chóšebuskej Serbskej cerkwi
12.00 nutrnosc w serbskim rozhlósu (sup. Rummel)
- 26.12. 2. dzeń hód**
10.00 kemše ze serbskim podžělom w Rakecach
10.15 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michałskej cyrkwi (sup. Rummel)
- 01.01. Nowe lěto**
12.00 nutrnosc w serbskim rozhlósu (fararka Malinkowa)
- 02.01. 1. njeđzela po hodžoch**
14.30 ekumeniski nyšpor w cyrkwi Našeje lubeje knjenje w Budyšinje (tachantski farar Šćapan)

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatny puć/Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamolwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591 600711, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)
Čiśc: Lessingowa čišćernja, Kamjenc
Vertriebskennzeichen: 2 B 13145 E
Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625
Abonement a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Kreissparkasse Bautzen
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
BIC: SOLADES1BAT

Pomhaj Bóh spěchuje so wot Załožby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiražki z dawkowych srědkow na zakładze hospodarskich planow, wobzamknjenych wot Němskeho zwjazkowego sejma, Krajneho sejma Braniborskeje a Sakskeho krajneho sejma.
Lětny abonement plaći 8 eurow.